

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

לפני כבוד השופט אהרון משניות

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ – עו"ד אליסף קליין

נגד

הנאשם

מקס אדרי

ע"י ב"כ – עו"ד הרצל סמילה

גזר דין

א. העבירות שבהן הורשע הנאשם

הנאשם הורשע לאחר שמיעת הוכחות בארבע עבירות של שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: החוק), אשר יוחסו לו בשלושת פרטי האישום הראשונים ובפרט האישום השישי בכתב האישום, כאשר ביחס לפרטי האישום השלישי והשישי, שבהם הנאשם לא קיבל את הכספים שביקש, הנאשם הורשע בעבירת השוחד, ביחד עם סעיף 294(א) לחוק. הנאשם זוכה מיתר העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, קרי 4 עבירות של הפרת אמונים, שיוחסו לו בפרטי האישום שבהם הורשע, בנוסף לעבירת השוחד, ועבירה נוספת של הפרת אמונים שיוחסה לו בפרט האישום החמישי, ואשר ממנה זוכה הנאשם מחמת הספק, וכן שתי עבירות של שיבוש מהלכי משפט שיוחסו לו בפרטי האישום הרביעי והחמישי.

כפי שעולה מכתב האישום ומהכרעת הדין, הנאשם שירת כקצין בדרגת פקד במשטרת אילת, ובשנים 2009 – 2013 שירת בתפקיד קצין אבטחה ורישוי עסקים, והיה מופקד בין היתר על מתן אישורים משטריים להפעלת בתי עסק, כחלק מתהליך קבלת רישיון מהעירייה, וכן אחראי על מתן אישורים משטריים לקיום אירועים תחת כיפת השמיים.

לצורך קבלת האישור המשטרי, נדרשים בעלי העסקים או מפיקי האירועים לעמוד בשורה של דרישות ותנאים שקבעה המשטרה, אשר כוללים הצגת תכניות בטיחות ותכניות אבטחה, וכן הצבה באירועים של מאבטחים מוסמכים שעברו הכשרה מתאימה, בהתאם להנחיות המשטרה. כמפורט בהכרעת הדין, בכמה הזדמנויות, ביקש הנאשם ואף נטל שוחד מבעלי עסקים אשר היו בקשר אתו במסגרת תפקידו, וזאת בתמורה לפעולות שונות שביצע הנאשם עבורם במסגרת תפקידו.

האישום הראשון שבו הורשע הנאשם עסק בקשר שהיה בינו ובין אחד, אושרי גבאי, שהינו בעל מספר בתי עסק באילת, ונדרש מעת לעת לקבל אישורים משטריים לצורך ניהול עסקיו. במהלך שנת 2012 נפגש הנאשם עם אושרי וביקש ממנו הלוואה בסך 35,000 ₪ בשל קשיים

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 39844-06-16 מדינת ישראל נ' אדרי

כלכליים שנקלע אליהם, תוך שהוא מבקש ממנו לא לספר על כך לאף אחד, אף לא לשותפו של אושרי לעסקים, ותוך שהוא מציין בפניו כי ישיב לו את הכסף במהלך השנה הקרובה. זמן קצר לאחר מכן, במפגש נוסף שהתקיים בין השניים, מסר אושרי לנאשם מעטפה חתומה ובה 35,000 ש"ח במזומן, בציפייה כי הנאשם יפעל עבורו בעתיד.

הנאשם שסיים את תפקידו כקצין רישוי עסקים בחודש פברואר 2013, המשיך להנחות את מחליפו בתפקיד. במהלך חודש מרץ 2013 פנה אושרי כמה פעמים לנאשם, והתלונן בפניו על ריבוי ביקורות אכיפה משטרתיות בבתי העסק שלו, שבעקבותיהן אף נרשמו לחובתו כמה דו"חות, והנאשם הנחה את אושרי כיצד לפעול, ואף הבטיח כי יפעל בעצמו כדי לסייע לאושרי. כמה חודשים לאחר מכן, פנה אושרי לנאשם וביקש כי יבדוק עבורו אם אדם מסוים דרוש לחקירה במשטרה, והנאשם בדק את הדברים במאגר המשטרה ועדכן את אושרי אודות תוצאות הבדיקה.

כמו כן, בשלושה מועדים שונים במהלך חודשים מרץ ואפריל 2013, התערב הנאשם בעניינים שקשורים לתלונות על רעש חריג שנשמע מביתו של אושרי, ומסר לאושרי לבקשתו, פרטים על מי שהתלוננו על הרעש. באחד מהמקרים יצר מצג כלפי אושרי כי הוא מטפל בהשבת רמקולים שנלקחו מביתו של אושרי ע"י שוטרים שבאו לטפל בתלונות על הרעש.

האישום השני בו הורשע הנאשם, עסק בקשר שבין הנאשם ובין שני אנשי עסקים, ציון מסס ושמוליק אשכנזי, אשר היו שותפים בכמה בתי עסק באילת, והכירו את הנאשם במסגרת עבודתו. בהזדמנויות שונות ביקש הנאשם מהשניים בנפרד, סכומי כסף בשל קשיים כלכליים שנקלע אליהם. בסך הכול קיבל הנאשם מציון 8,000 ₪, בשתי פעימות, האחת בסך 5,000 ₪ בשנת 2011, והשנייה בסך 3,000 ש"ח בשנת 2012. בקשה נוספת של הנאשם לסיוע כספי מציון נענתה בשלילה. כמו כן קיבל הנאשם משמוליק סך של 10,000 ₪ בשתי פעימות שוות במועדים סמוכים זה לזה, בשנת 2012.

בתמורה לכספים שקיבל, סייע הנאשם לציון ושמוליק בעניינים שונים הקשורים לעבודתו וקשריו במשטרה. בין היתר הציע ציון כי יעסיק את הנאשם כשוטר סמוי בשכר, וציין בפניו כי אינו מעוניין שהמשטרה תערוך ביקורות בבתי העסק שלו. במועד אחר, הבטיח הנאשם לציון כי יסייע למניעת סגירת מועדון שציון היה שותף בו, בעקבות קטטה שהייתה בו, ובמועד נוסף ביקש ציון מהנאשם כי ישלח נידת משטרתית לאחד מעסקיו, כדי לטפל באדם שהציק לו. בפעם נוספת מסר הנאשם לציון פרטים אודות סידורי האבטחה בעסק מתחרה, ובמועד נוסף ביקש הנאשם מציון כי יתיר כניסתם של 20 שוטרים שהיו בחופשה באילת, לבית עסק בבעלותו בלא תשלום.

האישום השלישי עסק בקשר שבין הנאשם ובין אחד בשם אפנדי טלעי, שבבעלותו חברת אבטחה בעיר, אשר נדרש מעת לעת לקבל אישור משטרה לשם ניהול החברה. במהלך שנת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

2012 נפגש הנאשם עם טליע, סיפר לו כי הוא נתון בקשיים כלכליים, וביקש ממנו סיוע כספי בסכום שבין 30,000 – 35,000 ₪. טליע שחשש כי אם יסרב לבקשה הנאשם יתנכל לו, השיב כי אינו יכול לסייע לעת הזו, בתואנה כי הלווה כסף לחבר אחר, ושב על הדברים גם בפעמים הנוספות שהנאשם פנה אליו לבדוק אם הוא כבר יכול לסייע לו.

האישום השישי עסק בקשר שבין הנאשם ובין אחד בשם אבי מסס, אף הוא בעל חברת אבטחה בעיר, שנוקק מעת לעת לקבל אישורים מהמשטרה, באמצעות הנאשם, במהלך פעילות החברה. הנאשם נפגש עם אבי ביוזמתו וביקש ממנו עזרה בסך 30,000 ₪ מפני שנקלע למצוקה כלכלית. אבי השיב לו כי בשל יחסי העבודה ביניהם לא ראוי שהוא יסייע לו, ובהמשך מסר כי ישקול את בקשתו, והתחמק באמתלות שונות מלהשיב לנאשם תשובה עניינית, למרות שהנאשם שב ופנה אליו בעניין זה.

ב. טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעוניו את חומרת העבירות ונסיבותיהן וציין כי מעשיו של הנאשם מקבלים משנה חומרה מפני שמדובר בנאשם ששימש קצין אבטחה ורישוי עסקים, שביקש ונטל שוחד בסכומי כסף גבוהים בתמורה לפעולות שביצע עבור בעלי העסקים. הנאשם ניצל את מעמדו לטובת קבלת טובות הנאה מבעלי עסקים שסייע להם הן בפן הפרטי והן בפן העסקי בבקורות אכיפה משטרתיות, כאשר לטענת ב"כ המאשימה פגיעה בבקורות הללו עלולה לעיתים לגרום לסכנת חיים לאזרחים.

ב"כ המאשימה ציין כי מדובר במערכת יחסים שוחדית שמבטאת סטייה מן השורה ברמה הגבוה ביותר, והוסיף כי מדובר בקבלת שוחד ממי שתפקידו היה לפעול נגד אותן הפרות ובמקום זאת בחר להשיג כסף קל. לדבריו, חומרת המעשים נובעת גם ממשך תקופת ביצוע העבירות, שהתפרשה על פני שנים אחדות, ולכן, אין מדובר במעידה חד פעמית אלא בביצוע מתמשך ושיטתי של מעשים חמורים, כשהנאשם הוא היוזם המחולל של כל האירועים, הוא זה שדרש את השוחד, ובכך גרם לכמה בעלי העסקים לבצע עבירות פליליות חמורות של מתן שוחד.

אשר לערכים המוגנים טען ב"כ המאשימה כי הנאשם פגע פגיעה בוטה וגסה באמון הציבור במערכות שלטון החוק ובפרט במשטרת ישראל, וכן פגע בתקינות פעולות המנהל ובשמירה על טוהר המידות של עובדי הציבור. לדבריו, כאשר מי שאמור לוודא כי בעלי העסקים פועלים לפי החוק ובהתאם לנהלים, הוא זה שמסייע לביצוע עבירות פליליות, יש בכך פגיעה כפולה ומכופלת של השחתת השירות הציבורית והמנהל התקין.

אשר לענישה הנוהגת טען ב"כ המאשימה כי הענישה בעבירות השוחד הינה עונש של מאסר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

בפועל לצד עונשים נלווים, והפנה לפסיקה מתאימה, תוך שהוא מציין כי לא אחת חזר בית המשפט העליון על כך שיש להחמיר בענישה עם מקבלי השוחד, מפני שמדובר באחת העבירות החמורות שיכולים עובדי ציבור לבצע במסגרת עבודתם, ומדינה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם עבירה זו, במיוחד כאשר עסקינן בטובות הנאה שקיבלו אנשי משטרה.

ב"כ המאשימה טען עוד כי מאחר ומדובר בתוכנית עבריינית דומה ושיטתית מצדו של הנאשם הקשורה בליבת תפקידו כשוטר, ניתן לומר כי מכלול מעשיו של הנאשם מהווים אירוע אחד לצורך קביעת מתחם הענישה, אף כי יש להתחשב בכל פרטי האישום בהם הורשע הנאשם.

אשר לתסקיר שירות המבחן, ציין ב"כ המאשימה כי כפי שעולה מהתסקיר, הנאשם לוקח אחריות למעשיו אך בד בבד הוא חווה טשטוש גבולות של מותר ואסור ומגמיש את גבולות החוק בעת מצוקה. ב"כ המאשימה הפנה להמלצתו של שירות המבחן כי ייגזר על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, והוסיף כי מדובר בהמלצה בלבד, וכי שירות המבחן אינו שוקל את מכלול השיקולים שעל בית המשפט לבחון.

על רקע כל האמור לעיל, טען ב"כ המאשימה כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של הנאשם צריך להיות בין 30 ל-54 חודשי מאסר, ובמילים אחרות, בין שנתיים וחצי לארבע וחצי שנים של מאסר בפועל, כאשר ב"כ המאשימה עתר למקם את עונשו של הנאשם באמצע המתחם, ולגזור עליו עונש "שלא יפחת מ-42 חודשי מאסר בפועל", בתוספת קנס בשיעור כפול מסך כל הסכומים שקיבל הנאשם במסגרת הפרשה, דהיינו 96,000 ₪.

לעומת זאת, ב"כ הנאשם טען כי הנאשם לא ביצע את העבירות בעת שהיה קצין רישוי עסקים וגם לא עשה פעולות כלשהן כדי לסייע לאלה שנתנו לו כסף, ולטענתו גם עדי התביעה שהעידו על עבירות השוחד של הנאשם, ציינו כי לא היה פגם בעבודה המקצועית של המדור שעליו פיקד. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי מדובר בנאשם כבן 46, אשר נותן את הדין על עבירות שבוצעו בשנת 2011, כאשר כתב האישום הוגש בשיהוי של 5 שנים, בשנת 2016.

אשר לנסיבותיו של הנאשם טען בא כוחו כי מדובר בנאשם, נשוי, אבא לילדים, שעובד במקום מסודר, כאשר בוקר בהיר אחד התברר לו כי נקלע לבעיה כלכלית קשה ולסחרור כספי שהביא אותו אל סף פשיטת רגל. אולם, בהיותו קצין משטרה, הנאשם לא יכול היה להרשות לעצמו להיות פושט רגל, מפני שאם היה מגיע לכך, הייתה נבחנת שאלת המשך העסקתו במשטרה, ועל רקע זה ביקש עזרה כספית ממכריו.

ב"כ הנאשם טען עוד כי ככל שהתקדם ההליך המשפטי בעניינו, הנאשם הבין כי טעה בהתנהגותו, ולאחר שהדברים התבררו בעיניו, הוא לקח אחריות מלאה על מעשיו. לדבריו, כבר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

בתחילת ההליכים המשפטיים, הנאשם פוטר ממשטרת ישראל, ובמקביל התגרש מאשתו, והחל לבסס את עצמו בחיים האזרחיים. כיום הנאשם עובד כמנהל תפעול בארבע חברות של טלע אשר מעסיק את הנאשם כבר 6 שנים ברציפות, ועו"ד סמילה ציין בהקשר זה כי החקירה בעניינו של הנאשם החלה כשהוא היה בן 36, ומשפטו מסתיים עתה, כעבור 10 שנים, כשהוא בן 46, ולדבריו, לשים אותו היום מאחורי סורג ובריח, בשל מעשים שביצע לפני כעשר שנים, אינו נכון מבחינת האינטרס הציבורי.

ב"כ הנאשם ציין עוד כי האנשים שאליהם פנה הנאשם וביקש את עזרתם אינם עבריינים והם הוגדרו כמלח הארץ בשל תרומתם לאוכלוסייה, ומבלי להקל ראש בחומרת העבירות שביצע הנאשם, יש לבחון את מכלול הנסיבות, שכן הענישה היא לעולם אינדיבידואלית. הוא הוסיף בהקשר זה כי הנאשם שירת שירות מלא בצה"ל כקצין בצנחנים, וכשהשתחרר התגייס למשטרה והפך לקצין משטרה עם אופק לקידום, "ולבסוף הוא מצא את עצמו חסר כל" כלשונו (עמ' 469 ש' 18), פוטר מהארגון שבו עבד, ובגלל ההתפתחויות בתיק והתמשכות ההליכים, הוא גם התגרש מאשתו והוא משלם מזונות לשלושה מארבעת ילדיו.

ביחס לתסקיר שירות המבחן, טען ב"כ הנאשם, כי שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם שמתפקד בעולם ערכים נורמטיבי ואופן ביצוע העבירה לא מאפיין את התנהלותו בדרך כלל ואת מהלך חייו. שירות המבחן העריך גם כי הסיכון להישנות התנהגות עבריינית מצד הנאשם היא נמוכה, ובסופו של דבר המליץ כי יוטל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, ולדברי ב"כ הנאשם זה אכן העונש המתאים לנאשם, לאחר שקלול כל הנסיבות.

יצוין כי לבקשת ב"כ הנאשם, הנאשם אכן הופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, לאחר שהובהר לנאשם כי אין בהפניה זו כדי ללמד על העונש שייגזר בסופו של דבר על הנאשם. לפני ימים אחדים התקבלה חוות דעת של הממונה על עבודות שירות, ונכתב בה כי הנאשם מתאים לרצות עונש מאסר מסוג זה.

ג. תסקיר שירות המבחן

תסקיר של שירות המבחן הוגש ביום 6.7.21, ובתחילתו הוא מפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, שהינו גרוש, אב לארבעה ילדים בגילאי 7 - 19, נמצא בזוגיות מזה שנתיים ועובד כמנהל בחברת אבטחה. בשנים הראשונות לחייו, עד גיל 13, גדל והתחנך בארצות הברית בשל שליחות של אביו, ובהגיעו לגיל זה שבה המשפחה להתגורר בארץ בעיר אשדוד. הנאשם הוא בוגר תואר ראשון בקרימינולוגיה, סיים שירות צבאי קרבי כלוחם בצנחנים והשתחרר בדרגת סגן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

בגיל 24 החל הנאשם לשרת במשטרת ישראל, ובגיל 25 במסגרת תפקידו המשטרתי עבר להתגורר בעיר אילת. בגיל 27 נישא לבת זוגו דאז, ונולדו להם 4 ילדים, ובמהלך השנים שבהם שירת במשטרה, הוא קודם בתפקידים ובדרגות, כשתפקידו האחרון במשטרה היה מפקד משטרת התיירות באילת. הנאשם שירת בסך הכל 16 שנים במשטרה, עד שפוטר מתפקידו, לאחר שהחלו הליכים משפטיים נגדו בפרשת השוחד.

מהתסקיר מצטיירת דמותו של הנאשם כאדם נורמטיבי, שזכה בעבר לשבחים ממפקדיו על תפקידים שונים שביצע במסירות ומתוך תודעת שירות גבוהה. כן עולה כי הנאשם התקשה לשאת בעול פרנסת המשפחה לבדו דבר אשר השפיע על מערכת היחסים ועל המצב הכלכלי של המשפחה. הנאשם תיאר כי היו למשפחה חובות שונים, לרבות תשלומי הלוואות ומשכנתאות בגינם בני המשפחה נקלעו לקשיים כלכליים, אשר לטענתו של הנאשם היו הגורם להסתבכותו בעבירות נשוא כתב האישום. מזה 6 שנים שהוא ובת זוגו לשעבר פרודים, ורק לאחרונה התגרשו, ומזה כשנתיים שהנאשם מצוי בזוגיות עם בת זוגו הנוכחית שעמה הוא מתגורר באילת.

שירות המבחן ציין בתסקירו, כי בסמוך למועד כתיבת התסקיר נפטר אביו של הנאשם בשל מחלות שונות, וכי הנאשם היה מצוי בקשר קרוב מאוד עם אביו. בנוסף שיתף הנאשם כי אחותו בעלת נכות פיסית בשל פגיעה מוחית בעקבות תאונה שעברה, וכי יש לו קשר קרוב ותומך עם אחיו.

בהתייחסותו לעבירות, הנאשם הודה ולקח אחריות לביצוען, כאשר הדגיש כי הרקע לביצוען היה מצבו הכלכלי הדחוק באותה התקופה, חובות כספיים וקשריו החברתיים עם אותם האנשים אליהם פנה בבקשה כי ילוו לו סכומי כסף בכדי לשלם את חובותיו, והוא עשה זאת לאחר שפנה לבנקים שונים על מנת לקבל הלוואות לכיסוי חובותיו, אך לא קיבל מענה מספק, ולכן ביקש עזרה ממכריו אשר נתפסו בעיניו כחברים.

מהתסקיר עולה עוד כי הנאשם סבר תחילה כי לגיטימי לעגל פינות, תיאר כי חווה טשטוש גבולות בין צרכיו האישיים לבין תפקידו במשטרה והאחריות האישית והמקצועית הנלווית לכך, ורק במהלך ההליך המשפטי נגדו, גילה תובנה למעשיו והוא מבין כי ניצל לרעה את סמכותו כקצין משטרה.

שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם אשר לאורך השנים ניהל אורח חיים נורמטיבי, לרבות שירות צבאי משמעותי, לימודים אקדמאיים, הקמת משפחה ויציבות תעסוקתית, וכן כי מדובר באדם אשר מתפקד מתוך עולם ערכים נורמטיבי, שביצוע העבירה אינו מאפיין את התנהלותו בדרך כלל ומהלך חייו, וכי הוא מביע חרטה כנה על מעשיו.

אשר לגורמי הסיכון, ציין שירות המבחן כי הביא בחשבון את חומרת העברות והשלכותיהן,

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

את העובדה כי אירועי העבירות התקיימו לאורך מספר שנים, את העובדה כי הנאשם ניצל את מעמדו ותפקידו לטובתו האישית, ואת התרשמותו כי בעתות מצוקה התקשה לבחון בביקורתיות את התנהלותו חוצת הגבולות, ואף הגמיש את גבולות החוק והנורמות הנהוגות במשטרה ובתפקידו למען צרכיו.

שירות המבחן הוסיף כי במכלול השיקולים שהובאו בחשבון, מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי ומאפיינים שוליים, אשר מגלה אחריות רבה בתפקידיו השונים, בעל תפיסת תפקיד מגובשת ובעל מערכת ערכים נורמטיבית. כמו כן, שירות המבחן לקח בחשבון את לקיחת אחריותו של הנאשם על מעשיו וכן את הלקחים המשמעותיים שהפיק, ההשלכות והמחירים הכבדים אותם הוא משלם בעקבות ביצוע העבירות, לרבות הפסקת עבודתו במשטרה.

שירות המבחן הדגיש כי ההליכים המשפטיים משמעותיים מאוד לנאשם ומהווים עבורו אלמנטים מרתיעים ומציבים גבולות ברורים להתנהגותו. ובנסיבות אלו, העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות עברות בתחום זה ובכלל הוא נמוך.

לסיכום, ציין שירות המבחן כי התלבט רבות באשר להמלצה בעניינו של הנאשם, ובסופו של דבר לאחר לקיחה בחשבון של שיקולים שיקומיים בעניינו, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה מוחשית בדמות מאסר שירוצה בעבודות שירות, ביחד עם עונשים נלווים של מאסר על תנאי וקנס כספי, אשר להערכתם תהווה ענישה הולמת ומשמעותית.

ד. דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

לא יכולה להיות מחלוקת בדבר חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם. עבירות השוחד טומנות בחובן פגיעה קשה בפעילות התקינה של המנהל הציבורי, בטוהר המידות של עובדי הציבור ובמיוחד באמון של הציבור במוסדות השלטון, והדברים אמורים ביתר שאת כאשר עסקינן בשוטרים, וכך נוסחו הדברים בע"פ 864/19 בעניין **חינאוי** :

אין צורך להכביר מילים אודות החומרה היתרה של עבירת השוחד, כעבירה המכרסמת בתקינות המנהל והמסמלת שחיתות מערכתית (ע"פ 8758/15 כרמל נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 4 ((23.3.2016)). כפי שנקבע לא אחת, תשלום שוחד לשוטרים הוא מסממני ההיכר של מדינות עולם שלישי (ע"פ 3609/14 מדינת ישראל נ' אלטין, [פורסם בנבו] פסקה א' לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין (20.10.2014)). בית משפט זה חזר והדגיש כי יש להחמיר עם מבצעי עבירות השוחד ולמצות עימם את הדין כדי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

להעביר מסר חד וברור לשמירה על טוהר המידות ועל מנת להרתיעם (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' ויטה, פ"ד כז (2) 610, 613 (1973); ע"פ 6129/94 שחבי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.1.1995) (להלן: עניין שמבי) [...] (ע"פ 864/19 מדינת ישראל נ' רימון חינואי (פורסם בנבו, 10.7.2019) (להלן: עניין חינואי)).

במקרה שלפנינו, הפר הנאשם ברגל גסה את האמון שניתן בו בתפקיד החשוב שמילא, ובחר לנצל את מעמדו כשוטר האמון על אכיפת החוק על מנת להפר את החוק. אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בהתנהלות שיטתית של נטילת שוחד, תוך פגיעה קשה בערכים בסיסיים של יושר ואמינות, שהם נשמת אפה של משטרת ישראל שהנאשם נמנה עם המשרתים בה, בעת שביצע את העבירות שהורשע בהן.

בפתח הדיון אציין עוד כי כל המעשים שבהם הורשע הנאשם דומים באופיים, וכולם בוצעו בשל אותו מניע של הנאשם שנקלע למצוקה כספית, ובהתנהלות דומה מצדו של הנאשם, ולכן יש להתייחס לכל המעשים הללו כאל אירוע אחד ולקבוע מתחם ענישה אחד, כפי שציין גם ב"כ המאשימה בטיעונו לעונש.

אשר לרמת הענישה הנוהגת, ניתן ללמוד עליה מעיון בפסיקה שמתייחסת לעבירות דומות לאלה שבהן הורשע הנאשם. בע"פ 3927/16 מדינת ישראל נ' גרשון גיא בר-זיו, (פורסם בנבו, 23.2.2017), נדון עניינו של סוהר בבית סוהר "אשל" שנהג להעביר לאסירים מוצרים שונים, לרבות אלכוהול, סמים וטלפונים ניידים בתמורה לסכומי כסף נכבדים. דובר על 8 מקרים שונים של הברחת פריטים ל-3 אסירים שונים, שאחד מהם שהה באגף סגור, במשך למעלה משנתיים, כאשר חלק מהפריטים הם בעלי פוטנציאל נזק ממשי, במיוחד במקום שאליו הוברחו – בית סוהר, שמתאפיין בהקפדה יתירה על הסדר והמשמעת.

המשיב הורשע בהסדר טיעון, ב-3 עבירות של קשירת קשר לפשע, 3 עבירות של קבלת שוחד על ידי עובד ציבור, 3 עבירות של מרמה והפרת אמונים ועבירה של הכנסת ציוד קצה רט"ן לבית הסוהר. בית המשפט המחוזי השית על המשיב 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והחמיר בעונשו של המשיב. בפסק הדין (בסעיף 13), עמד השופט מזוז על היבטי החומרה המיוחדים, כאשר מדובר בקבלת שוחד על ידי איש מרות:

מעשיו של המשיב, סוהר, איש מערכת אכיפת החוק, הם חמורים. המשיב מעל באופן בוטה באמון שניתן בו כעובד ציבור בכלל וכסוהר בשירות בתי הסוהר בפרט. במסגרת תפקידו כסוהר, היה המשיב אחראי, בין היתר, על אכיפת המשמעת והציות לחוק בקרב אוכלוסיית האסירים בין

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

כותלי בית הסוהר. ואולם במקום למלא את תפקידו באכיפת החוק והמשמעת, הפר המשיב, באופן חוזר ונשנה, את החוק והכללים שעל אכיפתם הוא מופקד, ובעבור בצע כסף הבריח לאסירים פריטים אסורים.

בסופו של דבר הוכפל עונש המאסר של המשיב והועמד על 12 חודשי מאסר בפועל, תוך שבית המשפט מדגיש את הצורך בהרתעת הרבים, ועומד על החומרה המיוחדת כאשר עובר העבירה הוא עובד ציבור, ואיש מערכת אכיפת החוק בפרט, אשר אמור לשמש כדוגמא ומופת לציבור.

בע"פ 8758/15 כרמל נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 23.3.2016), נדון עניינו של מערער אשר שימש כקצין מתנדבים במשמר הגבול והורשע בחמישה מקרים של קבלת שוחד, שבתמורה לו הבטיח לסגור תיקים פלילים שהתנהלו נגד נותני השוחד וכן הבטיח להנפיק אישורי כניסה לישראל שלא כדין לפועלים או לתושבים של הרשות הפלסטינית. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

בע"פ 3295/15 מדינת ישראל נ' שמעון גפסו (פורסם בנבו, 31.3.2016, להלן: עניין גפסו) נדונו שני ערעורים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעניינו של ראש עיריית נצרת עילית שמעון גפסו שהורשע בעבירה של לקיחת שוחד. הנאשם ערער על הרשעתו בדין ואילו המדינה על קולת העונש וכן על קביעתו של בית המשפט המחוזי כי בנסיבות העבירה שעבר הנאשם אין עמה קלון. במקרה דנן הוכח כי המערער בעצמו ובאמצעות אחרים הציע למתלונן כי אשתו לא תפוטרו אם הוא יתפטר ממועצת העיר. עוד הוכח כי המערער לא רק יכול היה להשפיע על שאלת פיטורי האישה, גם אם השפעה זו לא הייתה מעוגנת בסמכות פורמלית, הוא אף עשה כן בפועל, כך שהתקיים היסוד לפיו לקיחת השוחד תהא בעד הפעולה הקשורה בתפקידו של עובד הציבור. בית המשפט ציין כי התנהלות המערער מהווה מעשה של בריונות פוליטית ונסיבות ביצוע העבירה מצדיקות עונש מאסר בפועל, אך מנגד עומדים לזכות המערער שיקולים לקולא ובהם הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה ועד הגשת כתב האישום מסיבות שאינן תלויות בו. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער וקיבל את ערעור המדינה במובן זה שעונש המאסר בפועל בן 6 חודשים שנגזר על המערער יעמוד בעינו אך יהא עליו לרצותו מאחורי סורג ובריח.

ע"פ 5822/08 נתנאל טרייטל נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 12.3.2009), נדון עניינו של המערער אשר נדון ל-18 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪. המערער שימש כפקיד במחלקת הגביה במס הכנסה בבאר שבע. במסגרת תפקידו, עבד המערער יומיים בשבוע כפקיד שומה בשלוחת מס הכנסה בעיר אשקלון, שם טיפל בנישומים תושבי אזור אשקלון בנושאי גבייה ונושאים כללים. במסגרת עבודתו כאמור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

המליץ המערער בפני נישומים אשר פנו אליו לשם קבלת שירות בשלוחת אשקלון לפנות ליועץ מס בשם אריה פולסקי אשר לדבריו יוכל לסייע להם בצורה יעילה בפתרון בעיותיהם מול שלטונות המס. אותו פולסקי גבה מן הנישומים שהופנו אליו על ידי המערער שכר טרחה עבור הטיפול בבקשותיהם להפחתת גובה שומה ובעניינים אחרים והעביר כמחצית משכר טרחתו למערער. בגין מעשיו הואשם המערער בתשע עבירות שוחד, סחיטה באיומים וקבלת דבר במרמה. בית המשפט העליון קבע כי המעשים בהם הורשע המערער הינם מעשים חמורים ביותר שיש כדי לפגוע ביושרה של הרשות הציבורית ולערער את אמונו של הציבור בה, ודחה את הערעור.

בעניין **חינאוי** שנוכר לעיל, נדון עניינו של שוטר שהורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן שכלל 15 פרטי אישום, בריבוי עבירות של לקיחת שוחד ושיבוש מהלכי משפט (לפי [סעיפים 290 ו-244 לחוק העונשין](#), התשל"ז-1977 בהתאמה) וכן עבירות של לקיחת שוחד (לפי [סעיף 290 לחוק בנסיבות 294\(א\) לחוק](#)), קבלת דבר במרמה וניסיון לקבלת דבר במרמה (לפי [סעיף 415 וסעיף 415 יחד עם סעיף 27 לחוק](#), בהתאמה), עבירות של הפרת אמונים (לפי [סעיף 284 לחוק](#)) וסחיטה באיומים (לפי [סעיף 428 לחוק](#)). בית משפט קמא גזר על הנאשם בין היתר 30 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, והעמיד את עונשו של המשיב על 42 חודשי מאסר בפועל, אולם מדובר במשיב שהורשע בעבירות רבות במידה ניכרת, וכן בעבירות חמורות נוספות, מעבר לעבירות השוחד שבהן הורשע, בשונה מהנאשם שלפנינו.

בסופו של דבר, אני סבור כי מתחם העונש הראוי לעבירה ולנסיבותיה נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל ביחד עם עונשים נלווים.

קביעת העונש בתוך המתחם

בבואי לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך המתחם ראיתי לשקול את החומרה הרבה של העבירות שביצע, את הפגיעה שהייתה בהם בערכים המוגנים של ביטחון התושבים ובאמון הציבורי במערכות השלטון, וכן את העובדה שאין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בכמה פעמים שבהם כשל הנאשם בעבירות שבהן הורשע במשך תקופה של כשנתיים, בין השנים 2011 עד 2013, שהייתה בהן פגיעה ממשית בטוהר המידות הנדרש מעובדי ציבור בכלל, ומהמשרתים במשטרת ישראל בפרט. נסיבות החומרה הללו מחייבות ענישה משמעותית שיהיה בה כדי להלום את חומרת המעשים, ולהרתיע את היחיד ואת הרבים מלהיכשל במעשים דומים בעתיד.

מנגד, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את נסיבותיו האישיות כפי שהן עולות מתסקיר שירות המבחן. כמפורט לעיל, מתסקיר שירות המבחן מצטיירת דמותו של הנאשם כאדם נורמטיבי, שזכה בעבר לשבחים ממפקדיו על תפקידים שונים שביצע במסירות ומתוך תודעת שירות

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 16-06-39844 מדינת ישראל נ' אדרי

גבוהה. כמו כן, במהלך המשפט הנאשם הודה בטעותו ולקח אחריות על המעשים שביצע, תוך שהוא מציין כי הרקע לביצועם היה מצבו הכלכלי הדחוק באותה התקופה, חובות כספיים וקשריו החברתיים עם אותם האנשים שאליהם פנה, מפני שהתייחס אליהם כאל חבריו, במטרה ללוות מהם כספים ולשלם את חובותיו.

אשר לטענה בעניין התמשכות ההליכים בעניינו של הנאשם, כבר נפסק לא אחת כי יש מקום להתחשב בחלוף הזמן ובהתארכות ההליכים עת בא בית המשפט לשקול את העונש שראוי כי יושת על נאשם, וזאת כל עוד לא צעדיו של הנאשם עצמו הם שגרמו לעיכובים בניהול ההליך המשפטי בעניינו (ראו על כך בעניין **גפסו** שנזכר לעיל). בעניינו, כתב האישום נגד הנאשם הוגש בשנת 2016, קרי בשיהוי של כ-3 שנים ממועד ביצוע העבירות.

למרבה הצער, מסיבות שאין כאן מקום לפרטן, גם ההליכים בבית משפט זה התמשכו יתר על המידה, וכך יוצא שבשנת 2021 נותן הנאשם את הדין בגין מעשים שבוצעו בשנים 2011 - 2013, על כל המשתמע מכך מבחינה רגשית, משפחתית וממונית, כאשר במהלך השנים בהן הספיק הנאשם להתגרש מאשתו ואם ילדיו, להתחיל בזוגיות חדשה, ילדיו התבגרו, הוא מצא עבודה חדשה, והחל בחיים חדשים, וגם את זאת ראיתי לשקול לזכותו של הנאשם. לא למותר לציין כי "**חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה**" הוא אחד מהשיקולים שיש לשקול בקביעת עונשו של הנאשם, כעולה מסעיף 40א(10) לחוק העונשין.

עם זאת, במובן מסוים התמשכות ההליכים מאפשרת לבית המשפט לבחון את התנהלותו של הנאשם מאז שביצע את העבירות שעליהן הוא נותן עתה את הדין. בעניין זה, נאמרו דברים ברורים בתסקיר שירות המבחן, ומוטב להביא מקצת מהדברים כלשונם: "**הנאשם) שיתף כי בעקבות אירועי העבירה וההליכים המשפטיים, ההשלכות השונות עליו ועל משפחתו, הקריירה במשטרה שנגדעה והנזקים הכלכליים כתוצאה מאיבוד מקום פרנסתו, כל אלו סייעו לו להפיק לקחים משמעותיים אותם הוא מיישם בתעסוקתו כיום בתור מנהל בחברת אבטחה**".

באשר להערכת הסיכון בעניינו, נכתבו בתסקיר בין היתר הדברים הבאים:

בבואנו לבחון את גורמי הסיכוי בעניינו, הבאנו בחשבון התרשמותנו מאדם נעדר עבר פלילי ומאפיינים שוליים. את התרשמותנו מאדם אשר לאורך חיו מקיים יציבות תעסוקתית, מגלה אחריות רבה בתפקידיו השונים, בעל תפיסת תפקיד מגובשת ובעל מערכת ערכים נורמטיבית. כן, לקחנו בחשבון את לקיחת האחריות על העבירות, את הלקחים המשמעותיים אותם הפיק, את ההשלכות השונות על חייו ואת המחירים הכבדים שמשלם בעקבות היצוע העבירות, לרבות הפסקת עבודתו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 39844-06-16 מדינת ישראל נ' אדרי

**במשטרה, ואת התרשמותנו כי ההליכים המשפטיים משמעותיים
לו ביותר ומהווים בעבורו אלמנטים מרתיעים ומציבים גבולות
ברורים להתנהגות. בשקלול האלמנטים, אנו מעריכים כי הסיכון
להישנות עבירות בתחום זה ובכלל, הנה נמוכה.**

זאת ועוד, כפי שציין ב"כ הנאשם בטיעונו וכפי שנכתב גם בתסקיר שירות המבחן, הנאשם מועסק מזה 6 שנים כמנהל תפעול בחברות של מר טליע פנדי, אשר מוזכר כעד תביעה 2 בכתב האישום, ולבסוף העיד במסגרת פרשת ההגנה, אשר אישר כי הוא מעסיק את הנאשם בחברותיו לאחר שפוטר מהמשטרה, והוא הביע שביעות רצון מעבודתו של הנאשם אצלו, הדגיש כי בעבודתו העסקית הוא מקפיד קלה כחמורה לפעול על פי חוק (עמ' 169 ש' 16 – 19), והוסיף כי אינו סבור שהנאשם מושחת אלא אדם שטעה בהתנהלותו (עמ' 166 ש' 1 – 10). מר פנדי הביע את שביעות רצונו הרבה מהנאשם גם במכתבו מיום 15.7.21, אשר תוכנו מדבר בעד עצמו.

ניתן להסיק מהאמור לעיל, כי הנאשם הפיק לקחים משמעותיים מהטעויות שעשה בעבר, וכי הוא מקיים גם כיום יציבות תעסוקתית, עובד 6 שנים באותו מקום עבודה, מגלה אחריות רבה בעבודתו, והינו "בעל תפיסת תפקיד מגובשת ובעל מערכת ערכים נורמטיבית" כלשון שירות המבחן. לכן, נראה לי כי מדובר בנאשם שלא רק שקיים סיכוי של ממש שהשתקם, אלא שניתן לראות את שיקומו בפועל, בתפקיד האחראי שהוא ממלא בשנים האחרונות, לשביעות רצונם של מעסיקיו, וכידוע יש לכך משקל ממשי בקביעת העונש בתוך המתחם, עד כדי אפשרות אף לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, כעולה מסעיף 40ד(א) לחוק העונשין.

טרם שאפרט את עונשו של הנאשם, אני מוצא לנכון להעיר שתי הערות, הערה אחת לכל אחד מב"כ הצדדים. ב"כ המאשימה עתר בטיעונו לגזור על הנאשם עונש שלא יפחת מ-42 חודשי מאסר בפועל, ונראה לי כי מדובר בטענה מרחיקת לכת, בהינתן העובדה כי זה העונש שנגזר בבית המשפט העליון בעניין **חינאוי** שנזכר לעיל, לאחר שהתקבל ערעור המדינה על קולת העונש, אולם שם מדובר בנסיבות חמורות בהרבה מהנסיבות שלפנינו, הן בשל כמות העבירות שבהן הורשע המשיב, הן בשל העובדה שבנוסף לעבירות השוחד החמורות כשלעצמן הורשע המשיב גם בעבירות חמורות נוספות, ובכללן עבירות של שיבוש מהלכי משפט וסחיטה באיומים, והן בשל משך הזמן שבו בוצעו העבירות בעניינו של המשיב. לכן, אינני סבור כי יש מקום להקיש מהתם להכא באשר לעונשו של הנאשם שלפנינו.

מן הצד השני, אני סבור כי לא ניתן גם לקבל את בקשתו העיקרית של ב"כ הנאשם כי בית המשפט יגזור על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. זאת מפני שההלכה בעניין זה ברורה, והיטיב לבטאה השופט מזוז בעניין **בר זיו** שנזכר לעיל:

הלכה פסוקה היא כי בענישה בגין עבירות שוחד, יש להעניק

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 39844-06-16 מדינת ישראל נ' אדרי

מעמד בכורה לאינטרס הציבורי על פני שיקולים אחרים, ואין לחרוג ממדיניות הענישה המחמירה הכוללת מאסר מאחורי סורג ובריח, לרבות משיקולי שיקום... זאת, בין היתר, מאחר שכמו המשיב בענייננו, רוב המעורבים בעבירות שוחד ובעבירות "צווארון לבן" אחרות אינם "עבריינים מועדים", אלא אנשים נורמטיביים וחסרי עבר פלילי שאינם עבריינים "טעוני שיקום", והסיכון שיחזרו לבצע עבירות בכלל, ועבירות מהסוג שבגינו הורשעו בפרט - נמוך ממילא. לכן, בעבירות כאלה יש ליתן כאמור משקל מכריע לשיקול של הרתעת הרבים, בבחינת "למען יראו וייראו" (עניין בר זיו סעיף 21).

הכלל הוא אפוא כי בעבירות השוחד שבהן הורשע הנאשם, הענישה צריכה לכלול רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, וכי יש לתת מעמד בכורה ולהעדיף את השיקול של האינטרס הציבורי והרתעת הרבים, על פני שיקולים אחרים, ולא מצאתי הצדקה לחרוג מהכלל האמור בנסיבות שלפנינו.

ה. סוף דבר

אודה כי התלבטתי לא מעט בבואי לגזור את עונשו של הנאשם. כאן המקום לציין כי התרשמתי מדברו האחרון של הנאשם, אשר תיאר בהתרגשות את נסיבותיו האישיות ואת המחירים שהוא ומשפחתו משלמים בשל הטעויות שעשה. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, והתרשמתי כי כנים דבריו. בסופו של דבר, באתי לכלל מסקנה כי בהינתן מכלול הנסיבות שפורטו לעיל, נוכח חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, ונוכח שיקומו של הנאשם כעולה מתסקיר שירות המבחן, ראוי למקם את עונש המאסר בפועל של הנאשם בתחתית מתחם הענישה שקבעתי לעיל, בנוסף לעונשים נלווים.

לפיכך אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור בתקופת התנאי עבירה מסוג פשע שכלולה בפרק ט סימן ה לחוק העונשין.

ג. קנס בסך 10,000 ₪ אשר ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 10.3.22, ובעשירי לכל תשעת החודשים שלאחר מכן.

זכות ערעור כחוק, תוך 45 יום.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 39844-06-16 מדינת ישראל נ' אדרי

ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ב, 29 ספטמבר 2021, במעמד הצדדים.

אהרון משניות, שופט